

SEMA SOYKAN

Anavatandaki "Keşke"lerden, yavru vatandaki "Belki"lere uzanan
zorlu, onurlu ve umut dolu bir yolculuk

BİR KIBRIS ROMANI

Belki

—
Tarihi Roman
—

İLK BASKI
20 BİN
ADET

Sema Soykan, 1973 Sinop doğumlu. Lisans ve yüksek lisansını Çukurova Üniversitesi'nde tamamladı. Yazar, iş insanı, köşe yazarı, aktivist, araştırmacı; önceliği kadın, çocuk ve girişimcilik olan sivil toplum kuruluşları üyesi.

Daha önce yayımlanan eserleri:

Köy Enstitüleri'nin açılışından kapanışına, işleyişinden benzersiz eğitimine, Türkiye'nin 1940-77 arasında yaşadığı siyasi sürecin ve emperyalizmin, eğitimimiz ve de toplumumuz üzerindeki etkilerine mercek tutan *Keşke: Bir Köy Enstitüsü Romanı*, Kuzey Kafkasya'dan Osmanlı'ya sürgün edilen Çerkeslerin göç öncesi ve sonrasında yaşadığı derin acıları, sürgünün görünen ve görünmeyen yüzünü, Çerkes halklarının kültürlerini anlatan *Adsız Roman: 1864 Çerkes Sürgünü ve Soykırımı*, Mardin'den İstanbul'a uzanan bir töre öyküsü... "Nasıl ki bir kemeri, kubbeyi ayakta tutan kilit taşıdır, toplumun kilit taşı da kadınlardır," şiarıyla kadınların tarih boyunca çektiği acılara ve mağduriyetlerine dikkat çeken cesaretin, dayanışmanın romanı (2016'da yayımlanan "Aşk Her Kadına Yakışır" romanının revize hali) *Kilit Taşı*, kültürel ortaklığımızı sağlayan atasözleri ve deyimlerin çıkış noktalarına mercek tutarken, ilginç tarihi olayların ve de anlam kaybına uğrayan kelimelerin serüvenlerini de öykü tadında sunan, Tarih, Kültür, Etimoloji, Atasözleri, Deyimler ve Galat-ı Meşhûrlara Dair Bir Kahve Sohbeti alt başlığıyla yayımlanan *Öteki Şeylerin Tarihi*.

BELKİ

Bir Kıbrıs Romanı

Yazan: Sema Soykan

Editör: Senem Kale, Kemal Küçükgedik

Yayın hakları: © 2025 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Mayıs 2025 / ISBN 978-625-5941-68-8

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Füsun Turcan

Sayfa uygulama: Yasemin Çatal

Baskı: Ayhan Matbaa Basım San. Tic. Ltd. Şti.

Mahmutbey Mah. 2622 Sok. No: 6/41

Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 445 32 38 / Faks (212) 445 05 63

Sertifika no: 44870

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Belki

Bir Kıbrıs Romanı

*Anavatatandaki “Keşke”lerden, yavru vatandaki “Belki”lere
uzanan zorlu, onurlu ve umut dolu bir yolculuk.*

Sema Soykan

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Teşekkürler

Kıbrıs'ın tarihi Türk tarihi gibi acıların, yası tutulmamış kayıpların, yitik halkların, kefareti ödenmemiş zulmün tarihidir. Bu zorlu tarihi romanlaştırmaya çalışmaktaki amacım diplomasi alanında ve silahlı mücadelede yüzyıllardır kahramanlık gösteren Kıbrıslı Türklerin varoluş ve özgürlük mücadelesini duyurmak, anavatanın desteğini, Mehmetçiklerimizin yazdığı destanı gelecek nesillere taşıyabilmektir.

Okuyacağınız roman gerçekleri tüm çıplaklığıyla anlatmak, milliyetçiliğimizi uyandırmak, farkındalığımızı artırmak, titizlikle incelenmiş ve teyit edilmiş tarihsel gerçekleri hafızamıza kaydedebilmemiz için yazıldı.

Kıbrıs'ta yaşanan dramları ve oyunları aktarmak için çıktığım bu yolda, araştırmalarım ve seyahatlerim sırasında tanıştığım mücahit ve mücahidelere, gazilerimize, akademisyen dostlarıma ve özellikle Uluslararası Final Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden Prof. Dr. Ulvi Keser'e yardımları için çok teşekkür ederim.

Ayrıca bu yorucu süreçte gösterdikleri anlayış ve destek için eşim ve kızıma, değerli sözleriyle romana katkı sağlayan edebiyatımızın en değerli isimlerinden Sayın Ayşe Kulin'e ve araştırmalarım da eserlerinden kaynak olarak da faydalandığım değerli tarihçi yazar Sayın Sinan Meydan'a teşekkürü borç bilirim.

Ve ayrıca, anavatandaki "Keşke"lerden yavru vatandaki "Belki"lere uzanan bu yolculuğa eşlik ve şahitlik edecek siz değerli okurlarıma da.

Sevgiyle, dostlukla, kitaplarla kalın. Sürçü lisan ettiysem affola.

1.

Temmuz 1978, Kıbrıs, Lefkoşa

“Son şans, son çare, son umut...”

Dokuz yıllık Kıbrıs macerasının sonuna gelmişti Yiğit. Sabaha kadar uyuyamamanın tesiriyle başı zonklıyor, elleri titriyor, sırtındaki ve bileğindeki yaralar sızlıyordu.

Son şans, son çare, son umut...

Sarah’tan gelen kutuyu sol kolunun altına aldı ve büyük yeşil ahşap kapıyı tıklattı. Ağır ağır açılan kapının gıcırtısına Sevgi’nin öfkeli sesi karışınca tutuldu, kaldı.

“Defol buradan.”

Yiğit’in kalbini kuşatan kaygı öyle bir hal aldı ki, bir gece boyunca bu ana hazırlanmış olsa da dili bir sözcükten fazlasını söyleyemedi:

“Sevgi...”

Yaşadığı hayal kırıklığı ve utançtan dolayı iki aydır evden çıkmayan Sevgi, Sarah’la tanışmasına sebep olan adamı karşısında görmenin şokuyla kapıyı yüzüne kapatmaya çalıştı.

Kırıldığı kadar kırmak, acıtıldığı kadar acıtmak, üzüldüğü kadar üzmemek istiyordu aslında ama çok yorgundu; kalbi, aklı, bedeni...

Olan olmuştu artık.

Yiğit’in yüzüne tiksinererek baktı:

“Sen hâlâ hangi yüzle kapımı çalabiliyorsun? Seni görmek istemiyorum.”

Eğer kapı kapanırsa, bir daha asla ikinci kez açılmayacağını fark eden Yiğit, kendini topladı, ayağını kapının eşiğine koyarak, elindeki kutuyu hızlıca uzattı:

“Yalvarırım Sevgi, son bir defa dinle. Dün gece turizm acente-sinden getirdiler, Sarah sana göndermiş.”

Sevgi, Yiğit’in ısrarı üzerine daha da sinirlendi, sokağa göz gezdirdi, boş olduğunu görünce Yiğit’in omzuna yumruğuyla sert bir şekilde vurup onu itti ve yineledi:

“Defol, git buradan. Senden tiksiniyorum.”

Beklemediği hamleyle sendeleyeyen Yiğit, kutuyu düşürmemek için geri çekildi.

“Sana bunu teslim etmeden gitmeyeceğim” dedi kararlı bir ses tonuyla.

“Anlaşılan bu da yeni taktiğin. Yemin ediyorum avazım çıktığı kadar bağırır, mahalleyi başıma toplarım” dedikten sonra sinirden güldü Sevgi. Biliyordu ki, denese bile kimse koşmazdı yardımına. Hakkında yazılanlardan sonra ne itibarı kalmıştı ne de huzuru.

Yüreğinin tam ortasına bir yumru oturmuştu, karşısındaki adamı yaralamak için tarifsiz bir istek duydu.

Küfür, hakaret, onu incitecek ne varsa sıralamayı aklından geçirirken telaşla yanına gelen Zuhal ve Elena’nın soruları geldi kulağına.

“Sevgi, iyi misin canım? Neler oluyor burada?”

“Siz karışmayın lütfen, bu benim meselem.”

“Ne demek benim, bu hepimizin meselesi.”

“Yalvarırım içeri geçin. Ben de geliyorum zaten.”

İki kadının Sevgi’yi üzmemek için uzaklaşmasıyla cesaretlenen Yiğit, “Tamam, tamam, beni dinleme” dedi. “En azından şu kutuyu aç. Sana yalvarıyorum. İçinde dört kaset, Sarah’ın kayıt yaptığı teyp, dosyalar ve mektuplar var. Hepsini sıkıca bantladığı ve sadece sana teslim edilmesini tembihlediği için açmadım. Ama meraktan çıldıracağım, sanırım hiçbir şey düşündüğümüz gibi değil.”

Kaset sayısı kulağında yankılanan Sevgi duraksadı. İlk kaset Zuhal, ikinci Ahmet Saravi, üçüncü Osman Nuri ise dördüncü kaset kimin kaydı diye geçirdi aklından. Demek ki korktuğu başına gelmişti. Sarah, İngiltere'ye dönmeden önce Güney'e geçmiş, Lena'yla konuşmuş olmalıydı. Lanet kadın, bir de utanmadan mektup mu yazmıştı? İhtimaller aklını kemirirken Yiğit'in, "Lütfen Sevgi" ısrarıyla daha fazla tutamadı kendini.

"Ne lütfeni Yiğit? Ya da her kimsen! Sana bir şans vermiştim ve sen bunu mahvettin. Sayende dedem ve babam gibi beni de casus sanıyorlar. Can şerefsizi bile beni bu kadar hayal kırıklığına uğratmamıştı. Seni tanıdığım güne lanet olsun."

Yiğit son cümlelin ardından kapının yüzüne sertçe kapanmasıyla donup kaldı. O son cümle, özellikle Can'la mukayese edilmek çok ağırına gitmişti. Göğsü hançer saplanmış gibi sızlıyordu. Sırtındaki, bileğindeki izler de.

Başka çaresi kalmadığının farkındaydı artık. Konuşarak ya da ısrar ederek ikna edemeyeceği ortadaydı. Sesini duyurmak için, "Veda etmek istemişim. Ben adadan gidiyorum" diye bağırdı. "Kutuyu da buraya bırakıyorum. Ya açar gerçekleri öğrenirsin ya da..."

Devamını getirmedi özellikle. "Ya da ne?" diyerek tamamlamasını istedi. Zaafına dokunmaktı amacı ama bu defa düşündüğü gibi hemen cevap gelmedi. Çaresizce kutuyu yere bıraktı. Gitmek için doğrulduğu sırada kapının açılmasıyla umutları canlanan insanların gülümsemesi yayıldı yüzüne. Ta ki, Sevgi'nin elinde tuttuğu mektubu sallayarak konuşmaya başlamasına kadar.

"Et tabii, vedanı et ve doğru Rum sevgilinin kollarına koş. Öğrenemeyeceğimi sandın değil mi? O kızı bulmak, Güney'e geçebilmek için teklifi kabul ettin, beni de yem olarak kullandın. Tebrikler, şahane plandı. Vallahi Sarah bile senin yanında masum kaldı."

Yiğit'in gülüşü de umudu da o an söndü. İtiraz etmek için ağzını açtığı anda yüzüne tokat gibi çarptı mektup ama mektuptan

daha fazla canını, kalbini acıtan bir şey vardı ki, o da kapı yüzüne kapanmadan önce duyduklarıydı.

“Keşke iki ay öncesine, kapıma geldiğin o güne geri dönebilsem!.. Keşke rehberlik yapmam için ısrar ettiğinde kapıdan kovsaydım, seni hiç tanımayacak ve tüm bunları yaşamayacaktım.”

Haksız suçlamalar karşısında susmak zorunda kalmak nasıldaydı? Ve gerçekleri açıklayamamak. Kapı ağır ağır kapanırken Sevgi’yi sakinleştirmek, kendini affettirmek için tek bir cümlelik zamanı ve şansı kalmış gibi hissetti. Belki itiraf değildi, açık açık söyleyemiyordu ama sevgisinin de tanışıklığının da iki aydan ibaret olmadığını, geçmişte hayatını kurtaran kişi olduğunu duyurmak istiyordu. Belki buna da kızacaktı; iki ay önce iş teklifiyle geldiğinde, “daha önce tanıştık mı” sorusuna, “neden hayır dedin o zaman” diye soracaktı. Ama o zaman başkaydı, şimdi bambaşka.

“Hani hayat umudu yitirmeyecek kadar güzeldi” dedi son bir çırpınıyla.

Birkaç dakikalık umutlu ve sessiz bekleyişten sonra kapının açılmamasından anladı ki bu söz bile öfkelerini dindirmeye yetmemişti.

Oysa yanılıyordu Yiğit, o cümle düşündüğünden çok fazla etkilemişti Sevgi’yi. Aradığı üç adam tek bir cümleyle karşıındaydı. Sözcükler ıslanan bir kitabın sayfalarındaki gibi iç içe geçmeye, başı dönmeye, yer ayağının altından kaymaya başladı. Ama güven bir defa sarsıldı mı hakikatler bile sorgulamaya ihtiyaç duyuyordu, bazen de reddedilmeye. Yiğit’in yine bir oyun peşinde olduğuna inandırdı kendini. Zaten o kadar yorgun, öfkeli, akli karışmış bir haldeydi ki, daha fazla düşünmeye bile mecali yoktu. Akli kutuda olduğu için pencerenin kenarına gizlenerek Yiğit’in uzaklaşmasını bekledi. Kapıyı hızlıca açtı, kapı eşiğinde duran kutuyu ve mektubu aldığı gibi odanın ortasındaki sehpanın üzerine bıraktı. Kollarında kutuyu açacak dermanı bulama-

yınca Zuhal ablasına döndü: “Rica etsem sen açar mısın abla. Görelim, bakalım Yiğit Efendi bu defa neyin peşinde?”

“Tamam kızım, sen biraz sakinleş, biz açarız.”

Zuhal ve Elena kutuyu açarken sinirleri iyice bozulan Sevgi’nin gözlerinden yaşlar yanağına süzölmeye, pişmanlıkları birer birer su yüzüne çıkmaya başlamıştı bile. Her damlada, kendine sitemi, isyanı, “Keşke”leri saklıydı. “Keşke zamanı geri alabilmenin bir yolu olsaydı” diyordu içinden. “Keşke iki ay önce-sine, o uğursuz mayıs ayına dönebilseydim ve rehberlik teklifini reddetseydim.”

Pişmanlık duyan her insanın içinde itiraf edemese de bir parça sevgi ve umut saklıydı oysaki.

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

2.

İki ay önce... Mayıs 1978

“Yalanla başlayan bir ilişkinin sonu mutlu olur muydu?”

“Belki!”

Yazı karşılayan güneşli bir mayıs günüydü. Henüz yaz sıcakları başlamadan güneşin de adanın da keyfinin çıkarıldığı aylardan biriydi. Badem ağaçları gelin gibi beyaza bürünürken, sarı papatyalar, böbrek taşı olanların kaynatarak suyunu içtiği taşkıran otu kırları halı gibi kaplamış, kelebekler ve kuşlar rengârenk çiçeklerle, medoş lalerleriyle dostluğu çoktan ilerletmişti. Parlak mor renkteki meyveleri ve çiçekleri pek çok derde deva kara mürver, yabanmersini, kazayağı, hostes, karadiken, ayrelli ile dolan ovalardan adaya yayılan mis kokular adadaki insanlara geçmiş acılarını unutturmasa da bir parça coşku katmayı başarmıştı. O insanlardan biri de Yiğit’ti ama onun heyecanı, coşkusu çok başkaydı. Bahardan değil, aşktandı.

Servi ağacının gölgesinde gömleğinin yakasını düzeltti, manşetini iyice çekiştirerek bileğindeki izleri kapattı. Beyaz sıvalı evin büyük yeşil ahşap kapısının önünde derin derin nefes alarak, elini göğsüne bastırıp rahatlamaya çalıştı. Sadece acenteden gelen teklifi Sevgi’ye sunacağı için değildi heyecanı; dokuz yıl önce sargılar içerisinde baygın bir şekilde getirildiği eve yeniden, ama bu defa kendi isteğiyle geldiği içindi.

Yıllardır gizliden gizliye sevdiği, bir gölge gibi peşinde dolaşıp koruduğu kadına iş teklifi yapacağı içindi. Üstelik Kıbrıs’ta yaşadığı süreçte kendine adeta bir kimlik gibi yapışan saç sakalı birbirine karışmış berduş haliyle, kasketiyle ve kocaman göz-

lükleriyle değil; Kıbrıs'a gelmeden önceki gerçek görüntüsüyle, sinekkaydı tıraşı yapılmış ve saçları eski kısalığına kavuşmuş haliyle çıkacaktı karşısına. Ama her ne koşulda olursa olsun kimliğini gizlemek zorundaydı. Gerekirse ser verecekti ama sırlarını ifşa etmeyecekti. Biliyordu, zordu işi. Sevgi gibi çok okuyan, meraklı, yaşadıklarından dolayı güvensiz ve çok sorgulayan bir kadına açık vermemek için olağanüstü dikkatli olmalıydı. Eğer ki ona karşı zaafı olmasa, aşk duymasa zorlanmazdı, çünkü kimliğini gizlemek konusunda da oldukça antrenmanlı ve tecrübeliydi.

Diğer yandan korkuyordu da. Kabul ettiği teklif nedeniyle ciddi bir risk alıyordu. Eğer ki bu süreçte Türkiye'den kendini tanıyan bir arkadaşıyla karşılaşacak olursa, olur da şikâyet ederse... Yine, yeniden işkence, mahpus ve hatta belki de idamla sonlanır... hayat...

Düşünüp, daha fazla endişelenmemek için geçmiş anılarından sıyrıldı ve bastı zile. Dengesini kaybetmemek için kapının pervazına yaslandığı sırada açılan kapı, karşısında güzeller güzeli Sevgi; zümrüt rengi gözlerini üzerine dikmiş, dikkatle süzüyordu onu. Nefesinin sıcaklığını hissediyor, siyah dalgali saçlarından gelen sabun kokusunu duyumsuyor ama nedense bir türlü giremiyordu cümleye. Sevgi'nin, "Siz, İyi misiniz? Yardım edebileceğim bir şey var mı? Renginiz sararmış" demesiyle kalbine gömdüğü bütün duygular damarlarında akan kana karışıp vücudunu esir almaya başladı Yiğit'in. Sönmeyen köz alev alırdı... Kendini zorlayarak, "İyiym" diyebilse de lafın gelişi idi iyilik. Sevgi'yle göz göze gelmekten bu kadar etkileneneğini hesap edemediği için kendine kızıyordu. Elini, yerinden fırlayacakmış gibi atan kalbine yeniden bastırdı. Sıklıkla yaşadığı bir rutinmiş gibi göstermek için, "İyiym, teşekkürler, bazen oluyor böyle" dedi. "İyi o zaman. Kimsiniz, neden geldiniz?"

Bu soruların geleceğini bildiği için cevaplara da çalışmıştı oysa. Ezberlediği kelimeler zihninde geziniyor ama biraya gelip

cümle olarak dile gelmeyince işe yaramıyordu. Kaldı ki, adıyla soyadıyla iki farklı kimliği, hatta kod adı da eklenince üç ismi varken hangisini söylemek doğrudu? 1969'a kadar Türkiye'de yaşamışlık, 69'dan sonra Kıbrıs'taki hayatı... Yalanla başlayan bir ilişkinin sonu mutlu olur muydu? Belki!

Ne saçma bir döngünün içinde hapsolmuştu, bunları düşünmenin ne zamanıydı ne de yeri. Çaresiz bir şekilde ezberlediği şekliyle söyledi.

"Adım Yiğit... Yiğit Şahin. Süha Baba'nın kızı olduğunuzu biliyorum. Adınız Sevgi..."

Sevgi'nin gözlerini kısarak bakması, bir adım geriye çekilmesi, "Sesiniz, aksanız... Hiç yabancı değil ama çıkaramadım" demesi... "Sizle daha önce tanıştık mı acaba?" sorusuyla eli ayağı boşaldı. "Evet, bundan dokuz yıl önce, soğuk bir şubat gecesi, hatta bu evde" dememek için zor tuttu kendini.

Soruyu kovuşturmak için çareler aradığı anda yaşanan sıradan bir olay hepten sarstı genç adamı. Sokaktan geçen arabanın ani fren sesi, burnuna gelen yanık lastik kokusu travmalarını tetikledi... Aynı koku, aynı ses.... Hatıraları yere düşen sonbahar yaprakları gibi zihnine üşüştü. Düşünmekten kaçtığı o olaylar ve Türkiye'den Kıbrıs'a kaçırıldığı 16 Şubat 1969'a, İstanbul'a gitti aklı... Zaten o olay değil miydi kaderini değiştiren.

Amerikan emperyalizmine karşı mücadele haftasıydı. Amerikan Altıncı Filo Olayı'nın geriliminin artması üzerine katıldığı gösteride yakalanmış, Silivri yolunda bileklerinden bağlanarak arabanın arkasında sürüklenmişti. Arabanın fren sesi, yanık kokusu... Ne olduğunu anlayamadan yüzülen derisinin ve bileğinin acısıyla bayılmış olmalıydı ki gözlerini açtığında hastanede olduğunu anlamıştı. Üzerinde önlüğü, boynunda sallanan stetoskopuyla başında bekleyen doktor... Sonrası bulanıktı. Duyduğu bir gemi düdüğü, sargılardan görünmeyen bedeni, başında da Süha Baba... "Yiğit, seni buradan götürüyorum evladım. Baban için,

ada için, kendim için, Sevgi için” demişti. “Mücadelemize destek vereceksin, inanıyorum adına yaraşır yiğitlikler yapacaksın. Nazik olduğun kadar acımasız, merhametli olduğun kadar cüretkâr bir delikanlı olacaksın.”

Hayatını kurtaran adama hayır deme seçeneği olmadığını farkındaydı ama Yiğit demesiyle afallamıştı da.

Oysa Süha Baba biliyordu adını, Yiğit de nereden çıkmıştı? Ada için, Sevgi için ne demekti? İtiraz etmeye çalışırken yine karmıştı ortalık.

Ayıldığında sadece bir mumun aydınlattığı, içinde iki yatak olan bir odada, yüzü dışında baştan aşağı sargılar içindeydi... Yatağın baş ucunda genç bir kız, şefkatle sormuştu, “İyi misiniz” diye. Tanımişti tanınmasına da nasıl olduğunu anlayamayacak kadar şaşkıındı. Sevgi’ydi o kız. Sahafta çalıştığı dönemde tanıştığı Süha Baba’dan adını ve tez hazırladığını duyduğu Sevgi. Aradığı kitapları bulmasına yardım ettiği, “Kızıma sözüm var, İstanbul’a getirdiğimde seninle tanıştıracam. Hem de bize rehberlik yaparsın” dediği kızı.

Süha Baba’nın patronuyla görüşmeye geldiği gün sahafta düşürdüğü siyah beyaz fotoğrafını gördüğü günden beri tanışmanın hayalini kurduğu Sevgi. Zümrüt rengi gözlerini üzerine dikmiş, siyah, uzun, dalgalı saçlarını tepeden toplamış, kendini tanıtmıştı. “Ben Sevgi” demişti, “Terzi Süha’nın kızıyım...”

“Memnun oldum” demişti ama gerçekte ne düşüneceğini bilemeyecek kadar karışık duyguları. Sevgi’nin İstanbul’a geleceği günü ümitle beklerken kendi Kıbrıs’taydı. Memnun mu olmalıydı korkmalı mıydı bilememişti. Sevgi sanki aklını okumuş, “Korkma, Artık güvendesin... Babam seni bana emanet etti” demişti sakinleştirmek ister gibi. Her ne kadar gerek şaşkınlıktan gerekse ıstırapından dolayı mum ışığında birkaç kelimeden fazla konuşamamış olsa da Kıbrıs’ta Sevgi’nin yanında olmanın verdiği mutlulukla teselli bulmuştu. Ancak çok kısa sürmüş, “Biraz-

dan babam gelecek, sizle o ilgilenecek” diyerek odadan çıkması, yanına gelen Süha Baba’nın, Kıbrıs’a neden ve nasıl geldiğini anlattıktan sonra adadaki görevini açıklamasıyla hayalleri bir anda suya düşmüştü.

Çünkü yeni hayatında yeni bir kimlikle yaşayacaktı; bir süre Süha Baba’ya, TMT’ye (Türk Mukavemet Teşkilatı) yardım edecekti. Saçını, sakalını uzatacak, kasketini başından, gözlüğünü gözünden çıkarmayacaktı. Nihayetinde Türkiye’den Kıbrıs’a gelen çok kişi vardı. Sadece kendinin değil, doktorun ve Süha Baba’nın başına dert açılmaması için de tanınmaması gerekiyordu. Ama en zorunu sona saklamıştı Süha Baba: “Sevgi’ye görünmeden onu koruma vazifesi.”

Değil itiraz etmek, ikiletmeye bile hakkı olmadığıнын farkında olduğu için, yutkunarak “peki” demişti.

Uykudayken sargıları açılmış, şafak sökmeden, kimseye görünmeden evden çıkarılarak bundan böyle yaşayacağı eve taşınmıştı.

Süha Baba, cüzdanını teslim ederken içinden kimliği almış ama kimliğin yanında duran Sevgi’nin fotoğrafını bıraktığını görünce, onun, Sevgi’ye olan hislerini bildiğini anlamış, utançtan yerin dibine girmişti. Ve aklından o şüphe hiç çıkmamıştı. Aca-ba o yüzden mi uzak tutmak istemişti kızından. Diğer yandan kızmamasını rızasının olduğuna işaret sayıp mutlu olmuştu da. Nihayetinde babaydı, tedbir almak hakkıydı demişti içinden. Aldığı her karara, verdiği her göreve de tamamdı, aşk uzaktan da yaşanırdı ama ne zaman ki Sevgi’nin Can’la evlendiğini, hamile olduğunu duymuştu işte o gün dünyası başına yıkılmıştı. Hatta o sinirle Sevgi’nin fotoğrafını yakmak istemişti. Fotoğraf küle dönerse aşkı da küllenecekmiş gibi. Fotoğrafın kenarları yanmaya başlayınca yaptığını çocukça bulmuş olmalıydı ki hemen söndürmüş, tekrar koymuştu cüzdanın gizli bölmesine. Bu hareketinin ileride büyük sorun yaratacağının henüz farkında değilse de ilk

günden fark ettiği bir şey vardı; o günden sonra görevinin adeta işkenceye dönüşecek olması.

1969'dan 1974'e yani harekâta kadarki sürede yaşadıklarının adını vazife, açılımını vefa koymuş, hemen her gün acı çekmiş yine de Süha Baba'nın verdiği tüm görevleri eksiksiz yerine getirmişti. Sonrası karışıktı. Kalbi gibi, hayatı gibi, aklı gibi... Şartlar artık değişmişti. Kıbrıs özgürlüğüne kavuşmuş, Süha Baba ne yazık ki hayatını kaybetmiş ve Can ise kayıplara karışmıştı; ama o halen mücahitlik yaptığı dönemden kalma pejmürde görüntüsüyle hayatına devam etmiş, bir türlü Sevgi'nin karşısına çıkamaya cesaret edememişti. Belki, Can'ın bir gün çıkıp geleceği ihtimali, belki aşkına karşılık bulamama endişesi, belki de başkaydı sebep, bilmiyordu ki. Vazife mi, vefa mı, aşk mı, gurur mu? Cevabı bulamayınca yemin koymuştu adını. "Kalbi başkası için çarpan bir kadınla asla..."

Dört yıl kadar böyle geçmişti zaman, böyle kandırmıştı kendini. Sonunda Avrupa'ya kaçacak kadar gereken parayı denkleştirip adadan gitmeye karar verdiği günlerden birinde, Sevgi'nin küs olduğu, turizm acentesinde çalışan kuzeni Semih'ten gelen kısa süreli şoförlük teklifiyle tüm planları değişmişti. Hatta hayalleri bile. Sadece para kazanmayacaktı; Süha Baba'nın kapalı olan Maraş'taki işyerindeki kasada olduğunu tahmin ettiği evraklarına ulaşabilirse her şey bambaşka olabilirdi. Eğer ki hayatını kurtaran doktorun adını öğrenebilirse, karşısına çıkabilecek, yaşadıklarını anlatacak, onu tehlikeye sokmayacak ve kendi için de güvenli şartlar oluşmuşsa vatanında yaşayabilecekti. Hayaldi ama ilk defa ulaşılacak kadar mümkündü.

Üstelik sadece kendi hayali gerçekleşmeyecekti; Süha Baba'nın ölmeden evvel araştırdığı ve Sevgi'nin güvenliği için sır gibi sakladığı dosya kasadaysa Türkiye'ye ulaşmasını sağlayabilecekti. Süha Baba'nın o araştırma dosyası için geceyi gündüze katışı, pek çok risk alışı... Hatırladıkça yüreği cız etti

ve harekâttan bir ay önce söylediği o cümle geldi aklına: “1968 tarihli anlaşmayla kullanımı on yıl daha uzatıldı, ikinci defa on yıllık uzatma yapılmadan öğrenebileceğim ne varsa dosyalayıp Türkiye’ye ulaştırmalıyım evlat.”

İşaret ettiği tarih gelip çattığına göre kendi de bir şey yapmamalıydı. Ama tüm bunlar için önce Sevgi’yi bu işi kabul etmeye ikna etmesi gerekti.

Nihayet, Sevgi’nin, “Siz iyi olduğunuza emin misiniz Yiğit Şahin? Daldınız mı dağıldınız mı anlayamadım” sorusuyla kendine geldi ve panikle yanıt verdi:

“Evet evet, gürültüden duyulmaz diye arabaların geçmesini bekledim. Ne diyordum?”

“Aslında ben sormuştum, daha önce tanıştık mı, neden geldiniz diye?”

“Aslında bir iş teklifi için geldim ama sokak ortasında söylemem doğru olmaz. Daha sessiz ve güvenli bir yerde konuşabilir miyiz?”

“O halde beni takip edin.”

Geçen dakikalar içinde karşısındaki adamı dikkatle izleme şansı buldu Sevgi. Tanışmış olsaydı hatırlayacağı kadar dikkat çekici, yakışıklı, temiz yüzlü bir adamdı. Ama merakı kim olduğu değil, konuydu.

“Merak ettim, konu neydi?”

**Sema Soykan bu kez,
direnci hiç bitmeyen,
vatan sevdalı bir halkın
destanını yüceltmek için,
cesaretle yazıyor.**

Belki, Kıbrıs'ın 1958'de fikren, 1963'te kalemle, 1974'teyse kanla yazılan tarihini ustalıkla resmediyor. Adada Türklerin yaşadığı sıkıntıları iz bırakacak, nefes kesici bir romanla hatırlatıyor.

Bu romanda, uzun araştırmalarla ulaşılmış, bazıları unuttuğumuz, bazılarıysa bizlerden saklanmış gerçekler var; Kıbrıs halkının tarifsiz acıları, ikiye bölünmüş geçmişleri, umutları ve ayakta kalabilme kudreti var; acımasız savaşın, kederli zorunlu göçün, işkencelerle dolu siyasi planların, gizli teşkilatların ve halk isyanının gurur ve gözyaşlarıyla okuyacağınız destanı var. Ve elbette aşklar var... Kimi imkânsız, kimi zamansız, kimi plansız. İngiliz Sarah'ın, Kıbrıs Türkü Sevgi'nin ve anavatandan gelen mücahit Yiğit'in kuşaklar boyu, iç içe geçen eşsiz hikâyesi var.

“Sema Soykan'ın önceki romanları *Keşke*, *Adsız Roman*, *Kilit Taşı* ve *Öteki Şeylerin Tarihi* kitabını okuyana kadar bildiğimi sandığım bazı şeylerin bilmediğim taraflarını öğrendiğimde nasıl heyecanlandımsa, bir aşk öyküsünün yanı sıra Kıbrıs'a dair titizlikle incelenmiş tarihi gerçekleri öğrendiğim için de aynı heyecanı duydum. Çünkü Soykan öykülerini, okurlarına bir tarihçi dikkati ile araştırdığı gerçeklere dayandırarak sunar. Okurları roman okumanın tadını yaşarken, çok değerli bilgiler kazanır. Bir okur için de bir taşla iki kuş vurmak, tam da buna denir bence. *Belki*'yi sizlerin de aynı heyecanla okuyacağınıza eminim.”

Ayşe Kulin

“Akdeniz'in incisi Kıbrıs'ın unutulmuş yakın tarihi, Sema Soykan'ın kaleminde yeniden hayat buluyor. Sema Soykan, temel hakları elinden alınan, baskılanan ve acımasızca katledilen Kıbrıslı Türklerin acıları, özlemleri ve umutlarıyla harmanlanan büyük direnişini destanlaştırmış.”

Sinan Meydan

